

ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSOPINNOT 25 op

Opetussuunnitelma lv. 2022–2024 / Avoin yliopisto-opetus

Osaamistavoitteet

Erityispedagogiikan perusopinnot suorittanut opiskelija ymmärtää erityispedagogisia ilmiöitä ja näkökulmia yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tasoilla sekä eri elämänvaiheissa ja tuntee erityispedagogiikan tieteenalan keskeisiä käsitteitä ja teoriasuuntauksia.

Sisältö

Perusopintoihin sisältyvät seuraavat opintojaksot:

Erityispedagogiikan perusteet 7 op

Oppimisen edellytykset ja haasteet 4 op

Moninaisuus ja eriarvoisuus yhteiskunnassa 7 op

Erityispedagogiikan perusopintojen kirjallisuus 7 op

Arviointi

Opintokokonaisuuden arvosana (asteikko 1–5) muodostuu opintojaksojen painotetusta keskiarvosta.

Lisätiedot

Opinnot aloitetaan ja niitä jatketaan aina voimassa olevan opetussuunnitelman mukaan. Opinnot suositellaan aloitettavaksi Erityispedagogiikan perusteet -opintojaksolla. Perusopintojen opintokokonaisuus 25 op (arvosana) ei vanhene. Opiskelijan suorittamat perusopintojen opintojaksot vanhenevat, mikäli opiskelija on suorittanut perusopinnoista enimmän osan (vähintään 13 op) ennen vuotta 2014. Vanhentuneet opinnot päivitetään suorittamalla yksi perusopintojen vanhentunut opintojakso uudelleen, tai jos vastaavaa opintojaksoa ei ole enää tarjonnassa, suoritetaan jokin muu perusopintojen opintojaksoista. Kyseinen opintosuoritus tallennetaan opiskelijan opintorekisteriin, mutta siitä ei saa opintopisteitä.

PEDA0012 Erityispedagogiikan perusteet 7 op

Vastuuhenkilö

yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija tuntee erityispedagogiikkaa ohjaavia periaatteita ja erityispedagogiikan osa-alueet varhaiskasvatuksesta aikuisuuteen. Lisäksi opiskelija kykenee määrittelemään poikkeavuutta ja erityisiä tuen tarpeita sekä tunnistaa erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden ja yhteiskunnan sekä yhteisön välisiä rakenteellisia suhteita. Opiskelija on perehtynyt palvelujärjestelmään ja vammaispolitiikkaan.

Sisältö

- yleinen, tehostettu ja erityinen tuki
- erityispedagogiikan arvopohja, ideologiat ja periaatteet
- koulutuksellinen ja yhteiskunnallinen inkluusio
- lainsäädäntö ja erityiskasvatukseen liittyvät palvelut
- vammaispolitiikka
- erityiskasvatus ja moninaisuus elämänkaarella

Suoritustavat

Essee, Harjoitustyöt

Harjoitustöinä opiskelija tekee tutustumiskäynnin ja case tehtävän, jotka raportoidaan pienryhmä- tai verkko-opetuksessa ja osallistuu väittelyyn tai tekee kirjalliset vastineet -tehtävät.

Toteutustavat

Luento-opetus 16 t (osa tallenteina), Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 12 t

Arviointi

Essee 0–5, harjoitustyöt hyväksytyt–hylätyt

Oppimateriaali

Esseen pohjana käytettävä kirjallisuus:

- 1. Jahnukainen, M.** (toim.) 2012. Lasten erityishuolto ja -opetus Suomessa. Tampere: Vastapaino (myös e-kirjana)
- 2. Kivirauma, J.** (toim.) 2015. Vammaisten elämä & elämäkerta: tulkintoja vammaisuudesta 1900-luvun Suomessa. Helsinki: Kynnys ry.
- 3. Rantala, A. & Määttä, P.** 2016 tai uudempi painos. Tavallisen erityinen lapsi: onnistuneen yhteistyön arvoitusta ratkomassa. Jyväskylä: PS-Kustannus. (myös e-kirjana)
- 4. Takala, M., Äikäs, A. & Lakkala, S.** (toim.) 2020. Mahdoton inkluusio?: tunnista haasteet ja mahdollisuudet. Jyväskylä: PS-Kustannus. (myös e-kirjana)

PEDA0049 Oppimisen edellytykset ja haasteet

Vastuhenkilö

apulaisprofessori Minna Kyttälä

Osaamistavoitteet

Opiskelijalla on käsitys oppimista säätelevistä kognitiivisista ja emotionaalista ydinvalmiuksista ja niiden oppimisympäristölle asettamista haasteista. Opiskelija tunnistaa erilaisia oppimisen haasteita sekä ymmärtää niiden taustoja. Opiskelija tuntee oppimisen ja hyvinvoinnin haasteiden tunnistamiseen ja tukemiseen liittyviä periaatteita ja toimintatapoja.

Sisältö

- kognitiiviset ja emotionaaliset oppimisvalmiudet
- oppimisen haasteiden keskeiset piirteet, taustat ja tunnistaminen
- arvioinnin ja tuen periaatteet erilaisissa oppimisen haasteissa
- oppimista ja hyvinvointia tukeva vuorovaikutus

Suoritustavat

Harjoitustyö

Harjoitustyö pohjautuu luentoihin ja kirjallisuuteen ja se voi sisältää useampia erillisiä osakokonaisuuksia yksin ja pienryhmissä toteutettuna.

Toteutustavat

Luento-opetus 24 t (luentotallenteet), Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 6–9 t

Arviointi

0–5

Oppimateriaali

Oheismateriaali ilmoitetaan opiskeluoppaassa.

PEDA0050 Moninaisuus ja eriarvoisuus yhteiskunnassa 7 op

Vastuhenkilö

yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää moninaisuutta ja osaa analysoida eriarvoisuutta ja poikkeavuutta yhteiskunnallisesti tuotettuina ilmiöinä ja osana yhteiskunnallista luokittelua. Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa tarkastella eron ulottuvuuksia intersektionaalisina, toisiaan läpileikkaavina ja muovaavina.

Sisältö

Opintojaksolla tarkastellaan yhteiskunnan moninaisuutta ja eriarvoisuutta erilaiset eron ulottuvuudet

huomioiden. Esimerkiksi vammaisuutta, sosioekonomista taustaa, sukupuolta ja rodullistamista tarkastellaan yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti rakentuvina ilmiöinä. Opintojaksolla pohditaan lisäksi vallan ja tiedon rakentumista ja sitä, miten poikkeavuutta ja eriarvoisuutta rakennetaan kielenkäytön avulla.

Suoritustavat

sähköinen tentti (luennot ja oppimateriaalit)
pienryhmissä toteutettava lukupiirityöskentely sekä harjoitustyöt
seminarityöskentely opinto/verkkoryhmässä (osallistumisvelvollisuus)

Toteutustavat

Luento-opetus 12 t (tallenteet), Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 6 t, omatoiminen ryhmätyöskentely 30 t

Arviointi

Tentti 0–5, Harjoitustyöt hyväksytty–hylätty

Oppimateriaali

Tentittävä kirjallisuus:

Conrad, P. & Schneider, J. W. 1992. 3. painos. Deviance and medicalization. From badness to sickness. Philadelphia: Temple University Press. (saatavilla myös verkosta)

Muu opettajan määrittämä kirjallinen materiaali.

PEDA8743 Erityispedagogiikan perusopintojen kirjallisuus 7 op

Vastuhenkilö

yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija laajentaa erityispedagogista ajattelutapaa sekä pohtii tasavertaisuutta ja ihmisyden moninaisuutta.

Sisältö

- erityispedagogiikka eri elämänvaiheissa
- vammaisuus yhteiskunnallisena ilmiönä
- tasavertaisuus

Suoritustapa

Sähköinen tentti

Toteutustapa

Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 3 t

Arviointi

0–5

Oppimateriaali

- 1. Olsson, P.** 2018. Kaikki vähä erilaisii: yläkoulun sosiaaliset suhteet. Helsinki: Gaudeamus.
- 2. Heiskanen, N. & Syrjämäki, M. (toim.)** 2022. Pienet tuetut askeleet. Varhaiskasvatuksen uudistuva tuki ja kehittyvät käytännöt. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- 3. Teittinen, A., Kivistö, M., Tarvainen, M. & Hautala, S. (toim.)** 2021. Vammaiset ihmiset kansalaisina. Vastapaino. (myös e-kirjana)
- 4. [Erityinen tuki voimavaraksi](#)** - Arviointi ammatillisen koulutuksen erityisestä tuesta. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 17:2021. (saatavilla verkosta)
- 5. [Kohti sateenkaari- ystävällisempää Suomea](#)** - Tilannearvio seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen perus ja ihmisoikeuksien toteutumisesta Suomessa 2021. Oikeusministeriön julkaisuja 2021:26. (saatavilla verkosta)